

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

НАДРАМОНІТОР

СПЕЦВИПУСК

МОНІТОРИНГ ДОЗВІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗМІН У РЕГУЛЮВАННІ ВИДОБУВНОЇ ГАЛУЗІ

15 липня- 31 серпня 2021 року

Підготовка даного аналітичного продукту стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проекту “Прозорість Енергетичного Сектору”, який виконує ГО “ДІКСІ ГРУП”. Інформація, викладена в цьому дослідженні, є виключною відповідальністю ГО “ДІКСІ ГРУП” і за жодних обставин не може розглядатися як така, що відображає позицію USAID чи Уряду США.

© ГО «Діксі Груп», 2021 р.

Електронні аукціони

Протягом липня-серпня Держгеонадра провела **2** електронні аукціони (XI та XII), на яких було продано **12** спецдозволів на користування надрами. На повторних торгах було продано ще **4** спецдозволи, які не вдалося продати на попередніх аукціонах.

Сукупна вартість проданих лотів склала близько **28,7** млн грн, при стартовій ціні у 10,4 млн грн, що значно нижче відповідних показників за червень. Для порівняння, у червні державний бюджет отримав 145,6 млн грн, при заявленій сукупній початковій вартості близько 39,78 млн грн.

Найбільш прибутковими корисними копалинами у липні-серпні 2021 року стали **підземні мінеральні води** (9,74 млн грн), **сировина піщано-гравійна** (7,66 млн грн), **пісок кварцовий** (3 млн грн) та **граніт** (2,65 млн грн).

Найбільше коштів до державного бюджету надійшло з продажу таких ділянок:

Ділянка	Вид користування надрами	Вид корисних копалин	Область	Початкова вартість лота, млн грн	Ціна продажу, млн грн
Родовище «Свалява-1» (свердловина №4)	видобування	підземні мінеральні лікувально-столові води	Закарпатська	0,20	9,5
Родовище Молниця	видобування	сировина піщано-гравійна	Чернівецька	0,49	5,16
Коломацька ділянка	геологічне вивчення, у тому числі ДПР	пісок кварцовий	Полтавська	0,02	3,0
Хом'яківська ділянка	геологічне вивчення, у тому числі ДПР	сировина піщано-гравійна	Івано-Франківська	0,003	2,5
Червоносільська ділянка	геологічне вивчення, у тому числі ДПР	граніт	Житомирська	0,096	2,1

Видача спецдозволів

Протягом липня-серпня 2021 року Держгеонадра видала **32** спецдозволи на користування надрами без проведення аукціонів (у т.ч. спецдозвіл на користування надрами на Софієвській ділянці, наданої за умовами угоди про розподіл продукції). Видано 11 спецдозволів на геологічне вивчення (7) та видобування (4) піску. Ще 11 спецдозволів стосуються видобутку або геологічного вивчення підземних вод (у т.ч. мінеральні/лікувальні/технічні).

Решта виданих спецдозволів стосуються:

- геологічного вивчення ділянок суглинку [Соснівська-4](#) (Вінницька обл.) і [Шпилівська](#) (Сумська обл.) та видобування суглинку на [Литвинівському](#) родовищі (Харківська обл.);
- геологічного вивчення ділянки з вапняком (Ділянка [Осецька](#) у Тернопільській області);
- видобування пісковику на [Зелем'янському](#) родовищі у Львівській області;

- видобування бурштину ([Томашгородське](#) родовище у Рівненській області);
- видобування габро ([Грабівське-2](#) родовище у Житомирській області);
- геологічного вивчення ділянки з урановими рудами ([Новоолексіївська](#) ділянка у Кіровоградській області);
- видобування нафти і газу ([Герсеванівське](#) родовище, Харківська область);
- геологічного вивчення, у тому числі ДПР нафтогазоносної ділянки [Софіївської](#) у Чернігівській, Сумській, Полтавській областях.

Головні події липня-серпня 2021 р.

- Президент України [підписав](#) Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за незаконне видобування корисних копалин». Закон посилює кримінальну та адміністративну відповідальність за порушення правил використання та охорони надр, якщо порушення створило небезпеку для життя, здоров'я людей чи довкілля. Також стає жорсткішою кримінальна та адміністративна відповідальність за самовільне користування надрами, незаконний видобуток корисних копалин місцевого значення у великому розмірі, укладання угод, що порушують право власності на надра.
- Міненерго винесло на обговорення [проект](#) Закону «Про реформування вугільної галузі». Законопроект передбачає лише списання заборгованості зі сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, обов'язкових платежів до Пенсійного фонду, страхових внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття. При цьому період, за який буде списано заборгованість, буде обліковуватися як такий, за який сплачено страхові внески в повному обсязі. Положень щодо системних кроків реформування вугільного сектору, які б свідчили про комплексний підхід, законопроект наразі не містить.

- 23 липня Президент України [ввів](#) в дію рішення РНБО від 16 липня 2021 року «Про стимулювання пошуку, видобутку та збагачення корисних копалин, які мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави». Рішенням затверджено перелік з 37 корисних копалин, які мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави. При цьому РНБО доручає уряду розробити програми підтримки державного видобутку корисних копалин. Пропонується розробити зміни до Бюджетного кодексу стосовно зарахування до спеціального фонду державного бюджету зі спрямуванням на проведення геологорозвідувальних пошукових і пошуково-оцінювальних робіт, що виконуються державними програмами, частинами надходжень від рентної плати за користування надрами, продажу спецдозволів, геологічної інформації. РНБО також доручила КМУ розробити законодавчу базу для ведення обліку та підтримки розробки стратегічних корисних копалин та зміни до законодавства стосовно надрокористування, які зокрема стосуватимуться:
 - позбавлення спецдозволу надрокористувачів, які без поважних причин не починають видобуток на ділянках;
 - продовження строків виконання робіт, визначених спеціальним дозволом на користування надрами.

Разом із тим, згідно із [Законом України «Про Раду національної безпеки і оборони України»](#) функціями РНБО є координація та здійснення контролю за діяльністю органів виконавчої влади **у сфері національної безпеки і оборони** у мирний час та в умовах воєнного або надзвичайного стану та при виникненні кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці України. При цьому РНБО не уповноважена ані координувати діяльність Кабінету Міністрів в частині використання і охорони надр (Кодексом про надра такі повноваження покладені власне на Кабмін), ані визначати напрями державної політики у галузі геологічного вивчення, використання і охорони надр або здійснювати їх законодавче регулювання (повноваження Верховної Ради згідно із Кодексом про надра). Тому прийняті РНБО рішення у сфері надрокористування носять радше політичний характер та не мають прямих юридичних наслідків для галузі до прийняття відповідних нормативно-правових актів Верховною Радою України або Кабінетом Міністрів України.

- Прем'єр-міністр України Д. Шмигаль та Віце-президент Європейської комісії М. Шефчович [підписали](#) Меморандум про стратегічне партнерство у сировинній галузі та відповідну дорожню карту заходів. Партнерство передбачатиме співпрацю у сфері критичної сировини, інтеграцію ланцюгів доданої вартості, співпрацю у галузі досліджень та інновацій, узгодження екологічних, соціальних процедур та підходів, обмін даними.